

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень, які регулюють питання у сфері протидії торгівлі людьми»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Необхідність прийняття цього законопроекту зумовлена потребою адаптації законодавства у сфері протидії торгівлі людьми до реалій реформи децентралізації та сучасних безпекових викликів.

Чинна редакція Закону України «Про протидію торгівлі людьми» покладає основні повноваження щодо виконання заходів у цій сфері на місцеві державні адміністрації. Разом із тим, у процесі децентралізації влади значна частина повноважень, фінансових ресурсів та відповідальності за забезпечення життєдіяльності громад та соціальний захист населення перейшла до органів місцевого самоврядування.

Саме органи місцевого самоврядування та створені ними виконавчі органи, соціальні служби й заклади перебувають у безпосередньому контакті з жителями громад, у тому числі з внутрішньо переміщеними особами, особами, які опинилися у складних життєвих обставинах, та іншими вразливими групами населення, що мають підвищений ризик потрапляння в ситуації торгівлі людьми.

Надання органам місцевого самоврядування чітко визначених законодавчих повноважень дозволить оперативно виявляти постраждалих осіб, надавати їм первинну допомогу на рівні громади, фінансувати відповідні цільові програми з місцевих бюджетів та ефективно проводити профілактичну роботу.

Проєкт вноситься з метою підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми на місцевому рівні, забезпечення належного захисту прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та координації заходів із профілактики цього явища.

Розширення повноважень органів місцевого самоврядування у цій сфері — це логічний крок у контексті децентралізації, адже саме на рівні громад найпростіше вчасно виявити постраждалих та надати їм першу допомогу.

Створення чіткої правової основи для того, щоб громади могли легально виділяти кошти з місцевих бюджетів на профілактичні програми, шелтери та допомогу постраждалим.

2. Мета та завдання прийняття законопроекту

Метою проєкту Закону є підвищення ефективності державної політики у сфері протидії торгівлі людьми шляхом залучення органів місцевого самоврядування до здійснення заходів із профілактики, виявлення торгівлі

людьми та надання допомоги постраждалим особам на рівні територіальних громад.

Основними завданнями проєкту є нормативне закріплення статусу органів місцевого самоврядування як суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, визначення чіткого переліку повноважень органів місцевого самоврядування у цій сфері. Надання правових підстав для розробки та фінансування місцевих програм протидії торгівлі людьми та посилення взаємодії між органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади та інститутами громадянського суспільства.

3. Загальна характеристика й основні положення законопроекту

Пропонується внести зміни до Законів України «Про протидію торгівлі людьми» та «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення окремих положень, які регулюють питання у сфері протидії торгівлі людьми.

Проєктом пропонується органи місцевого самоврядування віднести до суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.

Закон України «Про протидію торгівлі людьми» доповнити новою статтею 8¹, якою визначити загальні повноваження органів місцевого самоврядування у сфері протидії торгівлі людьми.

В Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» закріпити повноваження у сфері соціального захисту населення. Віднести до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад розроблення, затвердження та забезпечення виконання місцевих програм у сфері протидії торгівлі людьми, проведення інформаційно-просвітницьких кампаній серед населення з метою профілактики торгівлі людьми.

Віднести до делегованих повноважень питання щодо здійснення заходів у сфері протидії торгівлі людьми, у тому числі щодо виявлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми, надання їм допомоги (медичної, психологічної, правової, соціальної тощо) відповідно до законодавства, а також направлення таких осіб до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, а також забезпечення взаємодії місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів правоохоронних органів, громадських та міжнародних організацій з питань протидії торгівлі людьми та захисту прав постраждалих осіб.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Регулювання правовідносин у даній сфері здійснюється Конституцією України, Законом України «Про протидію торгівлі людьми», Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Закон не потребує внесення змін до інших законів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту не потребує додаткових витрат із державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроєкту

Прийняття цього законопроєкту дозволить наблизити послуги із допомоги та захисту постраждалих від торгівлі людьми безпосередньо до отримувачів у територіальних громадах та підвищити рівень поінформованості населення про ризики торгівлі людьми завдяки цілеспрямованій превентивній роботі на місцях. Також дозволить забезпечити комплексний підхід до вирішення проблеми торгівлі людьми в контексті завершення реформи децентралізації, що позитивно вплине на імідж України як держави, яка неухильно дотримується міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини та створити дієвий механізм взаємодії між органами місцевого самоврядування та державною вертикаллю (держадміністраціями, поліцією тощо).

Народний депутат України

Валерій ГНАТЕНКО

